

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes De Deo Homine, Sive De Incarnatione Filii Dei

Hurtado de Mendoza, Pedro

Antverpiae, 1634

Sectio IV. Vtrùm possint distinctis actibus videri in Deo omnia possibilia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82720)

vel derivatur species noua obiecti secundarij, vel primarium fungitur vice speciei: quod dicitur etiam concurrere loco obiecti secundarij. si verò obiectum est chimericum, eo modo, quo cognoscitur, datur species loco ipsius.

§. 70. Ex hac communi Philosophorum sententia probo, visionem Dei non posse cognoscere se ipsam: quia non potest esse realis partus sui, nec parens sui ipsius, id est, non potest gignere, aut producere se ipsam: sed omnis cognitio creata gignitur, patitur, & fit à suo obiecto, vt à parente, teste August. ergo nulla cognitio creata potest cognoscere se ipsam. Recognosce volum. i. disp. 10. de Anima à §. 48. quod etiam explicuit P. Monzeus disp. 2. c. 9. quia nec cognitio supponit se ipsam, & supponitur ab infinitis cognitionibus reflexis de illa: quia omne obiectum est causa sui cognitionis creatæ: at omnis causa est prior natura suo obiecto. Quam prioritatem disp. 2. c. 12. ipse satis ostendit ex August. tom. 3. lib. 4. de Genes. ad litteram c. 32. *Quam sanè notitiam* (inquit August.) *præcedebant qua fiebant: quia præcedit cognitionem quidquid cognosci potest: nisi enim prius sit, quod cognoscatur, cognosci non potest.* Constante ergo August. asserit obiectum esse causam cognitionis, & prius illa.

§. 71. Hinc fit Primò, à nulla creatura posse cognosci totam collectionem rerum creaturarum simul: non dico non posse cognosci omnes creaturas singillatim (possunt enim) sed collectim: quia nulla cognitio potest cognoscere se ipsam: ac propterea non potest cognosci tota collectio, nec comparari, nec discerni quanta sit. item quamlibet cognitionem latere infinitas alias reflexas supra illam & infinitos amores. item Deum latere omnes Beatos, vt est productiuus, cognoscitiuus, & amatiuus eius cognitionis, & omnium reflexarum supra illam in specie & individuo, estque vnum prædicatum latens illos necessariò, nempe potens omnium horum actuum, & totius collectionis collectim acceptæ: item & sciens & amans eos actus, & collectionem. Angelus viribus naturæ non potest cognoscere omnes actus alius angeli, aut animi, quia multi sunt circa illum in specie: at potest cognoscere quemlibet actum in specie, & individuo, ob quod habitualiter comprehendit alium: quæ est comprehensio secundum quid; non actualiter. actu autem supernaturali potest cognoscere omnes actus naturales collectiue; quia ex nullius cognitione illa cognitio se cognoscit. Argumenta oppositæ sententiæ proponuntur & soluentur à §. 81. Hæc obserua in §. 241. vbi de comprehensione Dei.

SVBSECTIO VI.

Quid sentiendum de opposita sententia?

§. 72. Sententiæ, posse cognosci omnia possibilia in Deo, proiecti aliqui Theologi inurere voluerunt notam erroris; sed immeritò. Primùm Magist. in 3. dist. 14. §. *Quibus respondentes*; id testatur apertè. Alensis 3. p. qu. 13. memb. 7. Albertus Mag. in 3. dist. 14. art. 1. cap. 3. Gregor. in 1. d. 44. qu. 2. art. 2. ad 9. loquens de eadem numero visione, & alij, quos P. Monzeus adducit disp. 2. c. 2. quam ipse censet esse probabilem. Durandus §. 16. id dixit de omnibus possibilibus. Ex recentibus eam sequuntur viri planè docti: P. Franc. Alberti-

nus tom. 1. qu. 4. Theolog. ex 1. principio Theolog. s. Thom. n. 12. 20. & alibi: P. Valentinus Herize meus com- q. 10. milito disp. 51. cap. 4. nu. 21. num. autem 22. & 23. proponit arque refellit rationem P. Petri Arrubal de indeterminato gradu perfectionis à creaturis possibilibus: etenim obiectum formale est determinatum, à quo visio accipit determinatam speciem. P. Gregor. de Valentia 1. p. qu. 11. punct. 6. §. *Quoad secundam*; & alij plerique eam sententiam censent esse probabilem: & explicant, cur sit damnata Barcinone à Quæstoribus contra Arnaldum, non tam ob sententiam, quàm ob fundamentum: quia in Directorio 1. p. q. 11. refertur hic error secundus inter alios, ijs verbis: *Quòd quàm citò anima Christi suit vnita diuinitati, statim ipsa animam sciuit, quæ deitas scit: quia aliàs, vt dicebat, non fuisset cum ea vna persona: præcipuè quia scire est circumstantia pertinens ad suppositum indiuiduale, non ad naturam.* Hæc autem fundamenta sunt absurdissima: illa ergo fuere damnata, non verò propositio tam multorum Theologorum. Hugo Victorinus & alij eam scientiam adscribunt Christo, Deum non comprehendi per illam, satis probabiliter explanant. Quid ergo interest contra illam esse scholam Thomisticam? ex qua multi eam censent probabilem.

S E C T I O I V.

Virum possint distinctis actibus in Deo videri omnia possibilia?

§. 73. **O**stendi §. 71. non posse vno actu cognosci omnia possibilia collectim: quia ille actus se ipsum clarè cognosceret. Nunc idem affirmo de actibus diuersis: nam si pluribus actibus videretur simul tota collectio creaturarum, singuli se cognoscerent: hoc autem ostendi esse non posse: ergo. Probo Minorem: quia actus, qui conferret omnia inter se, cognosceret quidem se, quantumque excederet & excederetur; qui autem alium compararet, aut cognosceret se, aut non cognosceret; si non cognosceret, non conferret omnia: at cognoscere non potest: ergo. Licet ergo vnus cognoscat infinita, & alius alia infinita, non possunt per illos duos actus comparari omnia, sed opus est vno ea comparante.

SVBSECTIO I.

Pars affirmans.

§. 74. **E**xistimo posse videri à beato in Deo vt in obiecto omnia possibilia singillatim pluribus actibus. In eam conclusionem conspirant auctores adducti §. 72. Nec dissentiant alij, qui id negant de vno actu, non de pluribus. quorum rationes non sunt ad hunc scopum: quia nec Deus comprehenditur hoc pacto, nec actus adæquatur omnibus obiectis, nec est opus vt vnus repræsentet infinita: ergo non sunt contra.

§. 75. Probatur. Nullum est ens reale, quod non possit in Deo cognosci: ergo possunt omnia singillatim. Antecedens est certum: quia omne ens reale continetur in Dei omnipotentia, & in idea: quæ cognita potest ducere in termini cognitionem.

Con.

S. Thom.
q. 10.

Consequentiam probo: quia non repugnat infirmitudo actuum reflexorum; quibus iam cognoscuntur omnia obiecta in singulari. Ne hæc cognitionum multitudo erit comprehensio Dei: quia comprehensio est vnus actus attingens simul Deum, & omnes creaturas. vel sunt duo, alter in Deum, ex quo oritur: alter in omnia creabilia: quia prior exprimit omnes conceptus Dei, etiam vt relatos ad creaturam: ex quo deriuatur omnium creaturarum cognitio: sed nullus actus ita repræsentat Deum: ac propterea nulla est ibi comprehensio, nec cognoscitur Deus vt potens omnium simul, & vt omnia conferens & dirigens. De quo à §. 241.

SECTIO V.

Quid de futurorum cognitione in Deo?

§. 76. **C**ognitio futurorum est difficilior explicari, quo pacto cognoscantur in Verbo. Breuiter dico, in essentia diuina vt in obiecto cognito, non posse cognosci aut creaturam vllam existentem, aut decretum liberum Dei, aut scientiam visionis. Ratio est, quia obiectum formale & primarium ducit in materiale & secundarium, propter connexionem cum illo: est enim obiectum formale, quod prius cognitum ducit necessariò in materiale: sed essentia Dei secundùm se nullam habet connexionem cum creatura vt existente, nec cum scientia, aut actu libero: ergo non potest esse obiectum formale ducens in creaturas: supposito autem quòd existant, est contingens, quæ potuit non esse, vt ergo anima prius cognita non potest esse principium ducens in suos actus liberos: ita nec essentia diuina in suos. Nec opus est hoc ad comprehensionem, nec super comprehensionem.

§. 77. Deus cognoscens seipsum, cognoscit suos actus liberos, non in sua essentia vt in obiecto cognito; sed immediatè in ipsis actibus: vt autem creaturas, quæ contingunt dependenter à libertate creata, cognoscat in ipsis, an in decretis circa illas; non est huius instituti.

§. 78. Beatus non videt actus liberos, nec scientiam Dei in essentia vt prius cognita: sed vno actu intruetur essentiam Dei vt est ens necessariò existens, & liberis actuum diuinorum denominationes; ac si essent duo obiecta realiter distincta cognita comitantè. non aliter ac si animam, & eius actus liberos cognosceremus vnico actu. Actus ille est beatus creaturam: quia terminatur ad essentiam Dei; non verò formaliter vt terminatur ad actum formaliter, vt denominatur liber: cum enim vt liber nihil addat perfectionis supra essentiam, non est obiectum beatus sub eo respectu; sed sub conceptu necessario existentis. Quia verò ille actus est Dei in se, non solum vt est Deus, sed vt sciens futura; in illa scientia vt in obiecto formali primò cognoscuntur creaturæ vt existentes; ob quod dicuntur in Verbo cognosci.

SECTIO VI.

Verum in Deo possint vno actu videri omnia creata vt existentia aliquando?

SVBSECTIO I.

Quid absolute de questione?

§. 79. **S**atis constat ex §. 65. ad 71. non posse alium quem à seipso cognosci, nec in indiuiduo, nec in specie, nec posse esse cognitionem claram infinitorum actuum reflexorum iuxta seipsum. Vnde liquidò constat, visionem beatam vt existentem non cognosci à se ipsa; nec item infinitos actus reflexos intellectus & volutatis circa illam. Hanc autem questionem moui ad examinandas aliquorum rationes, quibus probant, eam à se ipsa cognosci, aut non cognosci.

SVBSECTIO II.

Quibus sentiatur pars affirmans?

§. 80. **V**isionem beatam esse reflexam supra se ipsam, & à se ipsa cognosci, docet magni Theologi: ex recentibus P. Valquez in 1. 2. disp. 15. n. 20. asserens se non videre, cur id repugnet: P. Suarez 1. p. lib. 2. de visione c. 18. n. 9. in eam partem se vt probabiliorē inclinari: P. Salas in 1. 2. q. 3. tract. 2. disp. 3. sect. 4. nu. 24. Aegidius de Præsentatione to. 1. de Beatitudine lib. 4. q. 9. a. 6. §. 2. n. 8. & alij; afferunt Bonauenturam in 3. dist. 14. a. 1. q. 13. ad vltimum, nihil eis fauentem.

§. 81. Probant Primò: quia lux est ratio vt se ipsa videatur, & alia propter ipsam: ergo visio videt se, & alia. Nego consequentiam: arguitur enim ab obiecto formali ducente in obiectum materiale, ad rationem formalem videndi: vt ergo visio lucis non se videt, ita nec visio Dei. Visio potest alio actu reflexo videri, vt lux oculis: sic autem visio ducet in cognitionem aliarum rerum. Quòd si hoc argumentum aliquid probaret, illud maximè, quòd visio non posset se ipsam non videre. quod tamen P. Suarez affirmat, negat P. Salas, cum alijs: at illa necessitas esset absurda: quia omnis visio esset natura sua inamissibilis etiam diuinitus. item si præstetur in exemplo lucis; obiectum formale visionis non esset Deus, vt color lucis non est obiectum formale; hoc autem esset ipsa visio, vt est lux comparata visui.

§. 82. Secundò probant: Visio est participatio diuinæ visionis in supremo ordine & gradu participabili: sed visio diuina cognoscit se ipsam: ergo & nostra beata. Confirmatur Primò: quia ob eam participationem visio sibi vendicat, vt cum summa simplicitate sit eminenter complexa, iudicativa, & distinctiva: cur non erit reflexa? Confirmatur Secundò, ex B. Thoma 1. p. q. 87. art. 3. vbi in angeli cognitione de seipso hanc reflexionem admittit. Confirmatur Tertio, ex multorum Philosophorum opinione, asserentium sensus externos hac reflexione gaudere: experiuntur enim se sentire. His Aegidius verissimam censet hanc opinionem.

§. 83.